

7. Nederigheid en afhankelijkheid

Introductie

Nederigheid is een krachtig wapen in de geestelijke strijd. Als wij ons nederig en afhankelijk naar God toe opstellen, dan scheidt dit heel veel strijd. Wanneer wij hoogmoedig onze weg gaan, teveel naar onszelf toehalen en de controle willen behouden, dan maken wij het onszelf heel moeilijk. Het wordt dan lastig om de strijd te boven te komen. Laten we kijken naar de wapens van nederigheid en afhankelijkheid.

Nederigheid als wapen in de geestelijke strijd

Jezus heeft in Mattheüs 11:28-30 het volgende tegen zijn leerlingen gezegd:

*Kom naar Mij toe, allen die **vermoeid** en belast bent, en **Ik zal u rust geven**. Neem mijn juk op u, en leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en **nederig van hart**; en u zult rust vinden voor uw ziel; Want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht.*

Dus als je te maken hebt met vermoeidheid en strijd, dan is daar een oplossing voor, volgens Jezus. Ten eerste is het goed om daarmee naar Jezus toe te gaan. En vervolgens leert Hij jou dan om in zijn voetsporen te gaan, namelijk onder één juk te gaan lopen met Hemzelf.¹ Wat leren we dan? We leren dan voornamelijk dat Jezus zachtmoedig en nederig van hart is. Als we deze nederigheid leren, dan zullen we rust vinden voor onze ziel, zegt Jezus.

Waarom brengt nederigheid ons rust? Dit is eigenlijk best wel logisch. Zolang je hoogmoedig bent, wil je een bepaald beeld van jezelf in stand houden. Je dwingt jezelf om er alles voor te doen, om goed voor de dag te komen. Jij wilt zelf in het middelpunt staan en alles goed doen. Je wilt in de spiegel kunnen kijken vol bewondering voor jezelf. Dit maakt dat je blijft doorjagen naar meer succes en dat tegenslagen hard aankomen. Satan kan jou nu heel gemakkelijk van je stuk brengen, door jou te raken in jouw trots. Met een hoogmoedige houding is het daarom heel lastig om in de rust te zijn.

Wanneer je nederig bent, heb je jouw eigen goedheid, grootheid en rechten losgelaten. Deze hoeft je dus ook niet meer te verdedigen. En als er tegenslagen komen of de boze valt jou op bepaalde terreinen aan, dan kun je dat veel gemakkelijker accepteren en onder ogen zien. Je bent veel wendbaarder, omdat jouw identiteit niet langer in jouw succes ligt. Ware nederigheid wordt dan ook geboren, wanneer we onze identiteit in Jezus gaan ontdekken. Dan weten we wie we door genade zijn. En daar kan niemand en niets wat aan afdoen. Je hoeft jezelf niet meer te verdedigen, want God zal dat op Zijn tijd wel doen. Wij hoeven alleen Jezus te volgen. Dit brengt je in de rust.

Veel van de geestelijke strijd richt zich op onze karakter-onvolkomenheden. Als er nog een stukje trots of hoogmoed in ons is overgebleven, dan gebruikt de boze dat om ons mee uit het lood te slaan. Daarom is iedere geslaagde aanval van de boze ook een leermoment voor onszelf. God kan dit ten goede keren voor ons, als wij ook leerbaar willen zijn. We kunnen leren dat we op dit punt nog te raken zijn en daarover in gebed gaan. Waarschijnlijk heb je dan op dat punt nog iets los te laten van jezelf. Zo kunnen wij juist door de geestelijke strijd steeds nederiger worden en de overwinning behalen.

¹ Twee ossen trokken samen een juk, met daarachter bijvoorbeeld een ploeg. Het beeld van één span vormen of samen één juk dragen, werd toegepast op het huwelijk van man-vrouw en op de verhouding rabbi-leerling.

In 1 Petrus 5:5-6 staat geschreven:

*... Wees met nederigheid bekleed, want God keert Zich tegen de hoogmoedigen, maar de nederigen geeft Hij genade. **Verneder u dan** onder de krachtige hand van God, opdat Hij u op Zijn tijd verhoogt.*

God laat soms toe dat wij aangevallen worden door de boze. Hij gebruikt dit ten goede om ons nederiger te maken. Zo oefent Hij ons in de strijd en leert Hij ons om de overwinning te behalen. Als wij ervoor kiezen om onze weg in nederigheid te vervolgen, dan zal God ons op zijn tijd juist omhoog heffen. Maar als wij ervoor kiezen om ons hart te verharderen en vol te houden in eigen kracht, dan zullen wij ten val komen. God keert zich namelijk tegen de hoogmoedigen. Laten wij ons bekleden met nederigheid en rust vinden voor onze ziel.

Afhankelijkheid als wapen in de geestelijke strijd

Het wapen van afhankelijkheid hangt heel nauw met nederigheid samen. Afhankelijkheid betekent dat je de controle over je leven los durft te laten. Dit kan heel eng aanvoelen, maar dit is wel de weg waarop we uiteindelijk de rust en de vrede van God zullen vinden. Zolang je wilt blijven leven uit eigen kracht, is deze stap heel moeilijk te nemen. We willen dan graag de controle over alles vasthouden.

Dit levert manipulatief gedrag op en ook strijd met anderen. We zetten situaties naar onze hand, we portretteren anderen zo dat ze er minder goed vanaf komen dan wij, we schilderen onze eigen daden net even wat mooier en beter af, dan ze zijn. Een andere manier is door te spelen met emoties. We voeren onze eigen gekwetstheid op om medelijden te wekken en dingen gedaan te krijgen. Of we werken op de emoties van anderen in, zodat ze vreemde reacties gaan vertonen. Vaak gebeuren deze dingen onbewust en best wel subtiel. Anderen zetten deze middelen bewust in om anderen te manipuleren. Dit alles is een bijproduct van het in controle willen zijn en blijven.

Als je de rust en vrede van God wilt gaan ervaren in je leven, dan is het zaak om de controle los te laten. Wanneer we ons afhankelijk van God gaan opstellen, dan zullen we gaan ervaren dat God voorziet en zorgt. We hoeven ons dan geen zorgen meer te maken en ons niet meer zo druk te maken om onze eigen positie, controle, oplossingen, etc. We kunnen dit met een gerust hart aan God overlaten. We kunnen in alle rust onze taak vervullen, op de plaats waar we geroepen zijn. Het resultaat mogen we aan God overlaten. Dit geeft ons vrede en rust in het hart.

Ook wat betreft de geestelijke strijd, kunnen we het gevoel hebben dat we zelf de strijd moeten voeren en winnen. Dan gaat het ook om een stukje controle. God wil ons echter leren, wat Hij ook tegen Mozes zei: **De Heer zal voor u strijden, en ú moet stil zijn!** (Exodus 14:14) God Zelf voert de strijd en wij hoeven Hem alleen maar te volgen. Wij hoeven onze eigen strijd niet te strijden, wij mogen stil zijn en rusten in God. Dan komt de overwinning op Gods tijd naar ons toe.

Er is ook een gezonde vorm van controle. God heeft ons verantwoordelijkheden en mogelijkheden gegeven. Hij heeft ons het vermogen gegeven om overzicht te creëren en bepaalde doelen te behalen. Deze mogelijkheden mogen we natuurlijk gebruiken en inzetten voor Gods Koninkrijk. Maar het gaat om onze hartgesteldheid in deze dingen: waar stellen wij uiteindelijk ons vertrouwen op? Stellen wij ons vertrouwen op onze eigen controle of op Gods controle? Hebben wij alleen hoop op een goede afloop, wanneer het ons niet uit de hand loopt? Of hebben we ook geloof wanneer we het zelf niet meer kunnen waarmaken en niet meer zien hoe het moet? Dit maakt een verschil van dag en nacht. Het bepaalt of wij in de rust en vrede van God kunnen wandelen of niet...

Delegeren als wapen in de geestelijke strijd

Een laatste wapen, die met de vorige twee samenhangt, is het wapen van delegeren. Als wij in hoogmoed leven en de controle willen behouden, dan zullen we geneigd zijn om teveel taken en verantwoordelijkheden naar onszelf toe te halen. Dit kan resulteren in burn-out verschijnselen en hevige strijd en onrust in ons leven. Dit heeft God niet zo bedoeld. Hij heeft bepaalde taken voor ons voorbestemd, die wij kunnen dragen. Als wij daar lasten aan toe gaan voegen, dan zijn we niet goed bezig. Dan zullen we daar zelf aan onderdoor gaan en anderen in onze val meenemen.

Jetro, de schoonvader van Mozes, heeft hier een wijs advies over geven aan Mozes. Hij zag dat Mozes rechtsprak over het hele volk van ruim 600.000 Israëlieten. Toen Jetro dit zag, sprak hij Mozes hierop aan. Hij zei in Exodus 18:17-23:

*... Wat je doet, is niet goed. Je zult er zeker aan bezwijken, zowel jij als dit volk dat bij je is, want dit is te zwaar voor je. **Je kunt dit niet alleen doen.** Luister nu naar mijn stem. Ik zal je raad geven en God zal met je zijn. Jij moet het volk bij God vertegenwoordigen en jij moet de zaken voor God brengen ... Je moet leiders over 1000, leiders over 100, leiders over 50 en leiders 10 over hen aanstellen. Zij moeten altijd over dit volk oordelen. Maar laat het zo zijn dat zij elke grote zaak bij jou brengen, en zelf over elke kleine zaak oordelen. Maak het zo voor jezelf lichter en **laat hen die last samen met je dragen.** Als je dit doet en God het je gebiedt, dan zul je staande kunnen blijven en zal dit hele volk ook in vrede naar zijn woonplaats gaan.*

Het is belangrijk dat we zaken durven te delegeren. Dit vraagt het loslaten van een stukje controle, maar zal wel meer rust brengen. Ook zet dit anderen in hun kracht. Het is onze roeping om elkaar ook de ruimte te bieden om God-gegeven taken op zich te kunnen nemen. Als wij hoogmoedig alles naar onszelf blijven toehalen en overal de controle over willen hebben, dan sluiten we anderen buiten en zullen we uiteindelijk onder lasten gebukt blijven gaan.

We hebben allemaal onze roeping. Zo was Mozes geroepen om in contact te zijn met God. Hier hield hij nauwelijks tijd voor over, omdat hij alle rechtszaken van het volk wilde afhandelen. Maar zodra hij taken delegeerde, kon hij zich weer op zijn roeping richten. Hij had weer tijd om in contact met God te zijn en de grote zaken goed te kunnen beoordelen. Zo hebben wij allemaal een roeping. Als wij ons nederig voegen in de roeping, die ons van Godswege is opgelegd en de rest aan anderen overlaten, dan zullen we met elkaar de lasten kunnen delen. Met elkaar kunnen we dan de schouders eronder zetten en de overwinning behalen.

Juist op dit punt heeft satan een makkelijk doelwit. Wanneer wij enthousiast zijn over het werk in Gods Koninkrijk of over andere zaken, dan kan hij ons opporren om meer en meer en meer te willen doen. Dit kan hij net zolang doen tot ons bordje overloopt van taken en we het contact met God, onszelf en anderen verliezen. Vervolgens komen onrust, strijd, vermoeidheid en zorgen ons leven binnen. Dit is geen goede weg. God verlangt van ons dat wij wandelen in onze roeping en die is niet te zwaar of teveel voor ons. Laten we op het pad van Gods vrede wandelen. Dan heeft de boze veel minder vat op ons en zullen we de overwinning in de strijd kunnen behalen.